

Publicat el 19-3-2006 a "Levante - EMV".

Ciutat Vella: de solars i soroll

Carles Dolç *

En l'època moderna molts centres històrics han patit processos de turgització, és a dir, de pèrdua extrema de condicions d'habitabilitat, i casos d'especulació incontrolada amb l'objectiu de reconvertir-los i expulsar les poblacions de rendes baixes. En el de València s'han produït episodis dels dos tipus: si, per una banda, els barris del Carme, el de Velluters o el del Mercat patiren una degradació extensa i intensa després de 1957, per una altra, el barri de Sant Francesc va esdevindre la *city* de negocis, on es donaven els preus del sòl més alts de la metròpoli. Eixos fenòmens no han desaparegut. Ciutat Vella, el centre històric de València, acumula problemes heretats que provoquen el desfici dels seus habitants i dels seus visitants.

Qui transite amb atenció pels barris del Carme, el de Velluters o el del Mercat podrà vore solars, uns amb tanca i uns altres sense, que en alguns casos conformen buits urbans de grans dimensions i que produeixen un neguit inevitable. La sensació de trobar-se davant de restes d'un conflicte bèl·lic la tenen visitants, però qui coneix la ciutat sap que és conseqüència de la desídia i la cobdícia. A hores d'ara, entre solars i edificis en estat ruïnós o irrecuperable es poden comptabilitzar uns 550 casos pendents de reedificació, una proporció altíssima i insòlita per a un centre històric europeu. Mentre, alguns dels solars s'ocupen per pàrquings provisionals on els cotxes alcen núvols de pols i, en tots, hi ha brutícia més o menys permanent. Per posar un exemple només s'ha de visitar el rerafons de l'entorn de la Llotja, l'única arquitectura local declarada Patrimoni de la Humanitat: hi ha una collita de solars a l'espera de rendiments especulatiu, alguns dels quals porten dècades així sense que l'Ajuntament, qui té mitjans legals per a fer-ho, haja obligat a la reedificació.

És cert que en els últims quinze anys s'hi ha fet moltes rehabilitacions -una altra qüestió seria la seua qualitat- que han canviat l'aspecte exterior de diverses vies i millorat les condicions d'una part dels habitatges. Ara bé, la política de rehabilitació es completament insuficient sense la desaparició del sòl vacant constituït pels solars, qüestió imprescindible per a la coherència d'un centre històric. Passa el mateix sense la restauració completa dels espais públics o mentre no es faça una reconversió de la política del seu tràfic interior. Eixes intervencions són necessàries, entre altres coses, per a que el resident consolide la seua voluntat d'habitar-hi i s'afirme el teixit social dels barris.

Un dels greus problemes que tenen els residents en Ciutat Vella és que en

determinades zones, en particular del Carme però també del Mercat, no es pot descansar com cal. Un botó de mostra: en determinats punts i dies s'arriben als 80 decibèlils nocturns de soroll, un nivell insuportable. I els nivells diürns han augmentat més d'un 15% l'any passat.

Els atractius d'eixos barris propicien que molts negocis d'hostaleria s'hi instal·len, de manera que s'arriba a un establiment per 41 residents, densitat que augmenta en el cas del Carme, on es genera un allau de visitants nocturns, especialment els caps de setmana, al qual l'Ajuntament no ha posat condicions clares. O les ha posat en el paper però no les ha fet complir. La qüestió és que sent positiva la modernització que significa l'establiment de locals d'oci o restauració, si no es fa acordant drets dels residents i interessos d'empresaris en determinades zones acústicament saturades els veïns no poden viure.

Pareix que encara no estiga clar que acollir i guanyar residents és imprescindible per a la recuperació de Ciutat Vella. El centre històric de València té funcions de representativitat institucional, comercials i culturals, però la seua vitalitat depèn igualment d'un teixit d'habitatges en ús, rehabilitats o de nova planta. És a dir, depèn que els residents tinguen unes condicions d'habitabilitat i ambientals equiparables a les de les zones més modernes de la ciutat: la personalitat urbana particular de Ciutat Vella no justifica que s'haja de conviure amb solars, soroll o brutícia, ans el contrari.

Ciutat Vella no està com fa quinze anys, ha millorat en particular per la rehabilitació d'immobles, per certa recuperació d'arquitectures i d'espais monumentals, però l'existència d'importantes zones encara en estat degradació, la contaminació acústica o la inexistència d'una política específica de regulació del tràfic (hi inclosa la creació de places d'aparcament per als veïns) com tenen altres centre europeus, configuren una situació en part de provisionalitat i en part d'abandó que desanimen el resident. No és només una impressió: la política activa i multilateral que va representar la implantació del Pla RIVA a principis dels anys noranta ha anat difuminant-se. L'Ajuntament té unes altes dosis de passivitat. La Generalitat i el municipi han perdut de vista que la recuperació d'un centre històric és qüestió d'una política de conjunt i de dècades, continuada i intel·ligent, esmentada i dirigida per la intervenció pública.

Imatge: L'entorn de la Plaça del Mercat, València: en negre, els solars

* Arquitecte-Urbanista

Fitxer baixat de <http://www.terracritica.org>